

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

1. UVOD - CILJEVI I OSNOVNA NAČELA

Cilj ovog Kodeksa je uspostaviti visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja dioničkih društava radi olakšanja pristupa kapitalu uz niže troškove, s obzirom na to da su jasno definirane procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterija za donošenje odluke o investiranju.

Cilj ovog Kodeksa je dobrim i odgovornim upravljanjem te nadziranjem poslovnih i upravljačkih funkcija dioničkih društava zaštititi u prvom redu investitore, a zatim i druge nositelje interesa.

Temeljna načela ovog Kodeksa su:

- transparentnost poslovanja,
- jasno razračene procedure za rad nadzornog odbora, uprave i drugih organa i struktura koje donose važne odluke,
- izbjegavanje sukoba interesa,
- efikasna unutarnja kontrola,
- efikasan sustav odgovornosti.

Svako tumačenje odredaba ovog Kodeksa treba se ponajprije voditi poštovanjem spomenutih načela i postizanjem navedenih ciljeva.

2. JAVNO OBJAVLJIVANJE

2.1. CJENOVNO OSJETLJIVE INFORMACIJE

Neovisno o podacima koje je dužno objaviti sukladno zakonu ili drugim pravilima, društvo je dužno u najkraćem mogućem roku javno objaviti i time staviti na raspolaganje svim zainteresiranim stranama bitne podatke o radu i djelovanju društva, kao i sve podatke o činjenicama i okolnostima koje mogu utjecati na cijenu dionica toga društva (cjenovno osjetljive informacije).

Temeljni medij za javno objavljivanje podataka su www stranice društva na Internetu.

Cjenovno osjetljivim informacijama smatraju se osobito one informacije koje su kao takve navedene u Zakonu o tržištu vrijednosnih papira te pravilima burze na kojoj su uvršteni vrijednosni papiri društva.

Kod javnog objavljivanja cjenovno osjetljivih informacija društvo je dužno voditi računa prvenstveno o sadržaju podataka, a ne o formi u kojoj se podaci predočavaju.

Neobjavljene cjenovno osjetljive informacije smatraju se povlaštenim informacijama i potpadaju pod poseban režim čuvanja.

2.2. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Društvo je dužno sastavljati svoja financijska izvješća u skladu s međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, vodeći pri tome računa o suvremenim međunarodnim tendencijama u financijskom izvješćivanju kao i o zahtjevima tržišta.

Financijska izvješća društvo treba objavljivati i na svojoj www stranici na Internetu.

2.3. GODIŠNJA, POLUGODIŠNJA I TROMJESEČNA IZVJEŠĆA

Godišnja, polugodišnja i tromjesečna izvješća najvažniji su i najcjelovitiji izvor podataka o društvu, zato ne bi trebala biti ograničena samo na sadržavanje podataka sukladno zakonskim propisima i standardima financijskog izvješćivanja, već svakako trebaju uključivati razumljivu analizu i stajalište uprave o poslovanju u proteklom razdoblju, kao i objašnjenja uprave u svezi eventualnih važnijih odstupanja u odnosu na planirane rezultate i ostvarene strateške ciljeve.

Godišnje izvješće svakako treba objaviti i na engleskom jeziku, a godišnja, polugodišnja i tromjesečna izvješća trebaju svakodnevno biti dostupna dioničarima na uvid u sjedištu društva, kao i na www stranicama društva na Internetu.

2.4. KALENDAR VAŽNIH DOGAĐAJA

Društvo treba do kraja poslovne godine na svojoj www stranici na Internetu objaviti kalendar važnih događaja koji se očekuju u narednoj poslovnoj godini,

kao npr. predviđeni datum objave financijskih rezultata, datum održavanja glavne skupštine društva, datum stjecanja prava na dividendu i isplate dividende i sl.

Društvo treba na isti način objaviti svaku promjenu važnih događaja u kalendaru, najmanje 30 dana unaprijed, a ukoliko to nije moguće, odmah po nastupanju okolnosti koje utječu na promjenu.

2.5. VLASNIČKA STRUKTURA

2.5.1. Popis dioničara

Društvo treba javno objaviti potpuni popis dioničara s brojem i rodnom dionica kao i popis vlasnika bilo kojih drugih vrijednosnih papira izdanih od strane toga društva.

Društvo treba javno objaviti i ažurirati popis dioničara najmanje dva puta mjesečno.

2.5.2. Uzajamno dioničarstvo

Društvo je dužno javno objavljivati podatke o uzajamnom dioničarstvu. Smatrat će se da između dva dionička društva postoji odnos uzajamnog dioničarstva kada su ta društva povezana na način da svako od njih ima više od 5% udjela u temeljnom kapitalu u drugome društvu.

2.5.3. Dionice u vlasništvu članova Uprave i Nadzornog odbora

Društvo je dužno u godišnjem izvješću iznijeti podatke o dionicama i drugim vrijednosnim papirima društva u vlasništvu svakog pojedinog člana uprave ili nadzornog odbora.

Pored iznošenja tih podataka u godišnjem izvješću, društvo je dužno, u roku od 48 sati od saznanja za promjenu, putem svojih www stranica na Internetu i putem burze javno objaviti svaku promjenu količine vrijednosnih papira društva koju drži pojedini član uprave ili nadzornog odbora.

2.6. ČIMBENICI RIZIKA

Uprava društva je dužna pravodobno utvrditi i na odgovarajući način javno objaviti podatke o glavnim rizicima kojima je društvo izloženo, kao npr. političke rizike, ekonomske rizike, rizike djelatnosti i sl., kao i procjenu vjerojatnosti ostvarenja potencijalnih rizika.

2.7. JAVNE OBJAVE

Društvo je dužno na jasan i nedvosmislen način objavljivati sve podatke koji se mogu smatrati cjenovno osjetljivim u odnosu na društvo, njegov financijski položaj, rezultate poslovanja, vlasničku strukturu i upravljanje.

Društvo je dužno pritom koristiti izričaj razumljiv ciljanoj skupini te omogućiti jednak i pravovremen pristup svim zainteresiranim stranama.

Sve informacije koje mogu biti od utjecaja na donošenje odluke o ulaganju u vrijednosne papire društva trebaju biti objavljene odmah i istovremeno svim osobama koje bi za to mogle biti zainteresirane, obuhvaćajući u jednakoj mjeri i pozitivne i negativne informacije, s ciljem da se primatelju informacija omogući potpuno razumijevanje i pravilna ocjena stanja društva.

2.8. POVLAŠTENE INFORMACIJE

Korištenje povlaštenih informacija (cjenovno osjetljivih informacija koje nisu javno objavljene) treba biti apsolutno zabranjeno svima kojima su takve informacije dostupne, s obzirom na to da bi tako moglo doći do nepoštene prednosti osobe koja raspolaže povlaštenim informacijama (upućenika) prilikom trgovanja vrijednosnim papirima društva, neovisno o tome koristi li se povlaštenim informacijama sam upućenik ili neka treća osoba temeljem informacija dobivenih od upućenika.

Zabrana korištenja povlaštenih informacija odnosi se na sve dioničare, članove uprave, članove nadzornog odbora, vanjske savjetnike društva kao i sve osobe koje se s obzirom na svoje pozicije u društvu i izvan društva, smatraju osobama kojima su dostupne povlaštene informacije.

Društvo je dužno uspostaviti:

- mehanizme kojima će se osigurati da se osobama koje raspolažu ili dolaze u dodir s povlaštenim informacijama pojasni priroda i značaj tih informacija i ograničenja u vezi korištenja tih informacija, kao i

- nadzor nad protokom povlaštenih informacija i njihovom mogućom zlouporabom.

3. TIJELA DRUŠTVA

3.1. GLAVNA SKUPŠTINA

3.1.1. Jednako postupanje prema dioničarima

3.1.1.1. Potvrda načela jedna dionica - jedan glas

Pravo glasa treba obuhvatiti sve dioničare društva na takav način, da je broj glasova koji im pripadaju u glavnoj skupštini, jednak broju njihovih dionica koje drže, bez obzira na rod dionica.

3.1.1.2. Ograničenja prava glasa

U slučaju da društvo izdaje dionice bez prava glasa, odnosno, s ograničenjima prava glasa, dužno je javno i pravodobno objaviti sve relevantne podatke o sadržaju svih prava koja proizlaze iz takvih dionica kako bi se ulagateljima omogućilo donošenje pravilne odluke o kupnji tih vrijednosnih papira.

3.1.1.3. Izbor ili imenovanje članova nadzornog odbora

Čanovi nadzornog odbora društva trebaju udovoljavati odgovarajućim standardima glede obrazovanja i profesionalnog iskustva, moraju imati visoke moralne standarde i biti u mogućnosti odvojiti potrebno vrijeme za obnašanje funkcije člana nadzornog odbora. Sve candidature za članove nadzornog odbora koji se biraju na skupštini trebaju biti javno objavljene na www stranicama društva na Internetu, najkasnije s danom objave oglasa za sazivanje glavne skupštine na kojoj se biraju, te trebaju biti potkrijepljene s dostatnim podacima (npr. životopis) za donošenje pravilne odluke o izboru.

Ista obveza javne objave podataka postoji i kada se radi o imenovanju članova nadzornog odbora koje ne bira glavna skupština društva.

3.1.1.4. Različite vrste dioničara

Društvo je dužno postupati na jednak način i pod jednakim uvjetima prema svim dioničarima, neovisno o broju dionica kojima raspolažu, zemlji njihova podrijetla te njihovim drugim svojstvima. To se posebno odnosi na dužnost jednakog tretmana individualnih i institucionalnih investitora.

3.1.1.5. Distribucija informacija

Uprava je dužna osigurati dioničarima kvalitetnu distribuciju informacija (koristeći pritom i suvremenu tehnologiju za razmjenu informacija, osobito uključujući Internet) na takav način koji dioničarima omogućuje izvršavanje njihovih prava uz potpuno i pravodobno poznavanje svih bitnih činjenica za donošenje pravilne odluke na dnevnom redu glavne skupštine.

3.1.1.6. Promjene kapitala, raspolaganje i stjecanje vlastitih dionica i pravo prvenstva dioničara prilikom izdavanja novih dionica

Društvo je dužno omogućiti svim dioničarima sudjelovanje u povećanju temeljnog kapitala društva razmjerno njihovim udjelima u dotadašnjem temeljnom kapitalu, i to u obliku prenosivih vrijednosnih papira u kojima je sadržano takvo pravo prvenstva, kako bi se zaštitili interesi dioničara koji u trenutku izdavanja ne mogu upisati i kupiti nove dionice.

Namjera izdavanja novih dionica mora biti javno objavljena najmanje 10 dana prije dana koji je određen kao datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica koje će biti mjerodavno za određivanje koji dioničari imaju pravo prvenstva pri stjecanju novoizdanih dionica kako je to spomenuto u prethodnom stavku.

Kada društvo stječe ili otpušta vlastite (trezorske) dionice ili druge vrijednosne papire, dužno je to činiti na otvorenom tržištu i na takav način kojim se ne povlašćuju pojedini dioničari ili investitori ili skupine dioničara, odnosno investitora.

3.1.1.7. Opunomoćenici

Društvo je dužno olakšavati dioničarima glasovanje putem opunomoćenika. U tom smislu, izdavanje punomoći treba biti krajnje pojednostavljeno i bez strogih formalnih zahtjeva.

Društvo će, onim dioničarima društva koji to iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti učiniti sami, a bez posebnih troškova za te dioničare, osigurati opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama.

3.1.2. Saziv

Uprava društva je dužna sazvati jednu godišnju redovnu skupštinu tijekom svake poslovne godine.

Izvanrednu skupštinu treba sazvati uvijek kada to zahtijevaju interesi društva.

Društvo je uvijek dužno sazvati glavnu skupštinu ako to zatraže dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od 5% temeljnoga kapitala društva i navedu svrhu i razlog sazivanja te skupštine.

3.1.3. Evidencijski datumi

3.1.3.1. Pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini

Prilikom sazivanja glavne skupštine, uprava društva je dužna odrediti datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica koje će biti mjerodavno za ostvarivanje prava glasa na glavnoj skupštini društva.

Taj datum treba biti prije održavanja glavne skupštine i smije biti najviše 7 dana prije održavanja glavne skupštine.

3.1.3.2. Dividenda

Svaka odluka o isplati dividende ili predujma dividende treba sadržavati datum na koji osoba koja je dioničar stječe pravo na isplatu dividende i datum ili razdoblje kada se isplaćuje dividenda odnosno predujam dividende.

Datum na koji osoba koja je dioničar stječe pravo na isplatu dividende mora biti najmanje 10 dana nakon dana donošenja odluke o isplati dividende.

Datum isplate dividende mora biti najmanje 12, a najviše 30 dana nakon dana donošenja odluke. Razdoblje isplate dividende ne smije trajati više od 10 dana.

Prilikom isplate dividende nije dopušteno favorizirati pojedine dioničare.

Odluka o isplati dividende kojom se utvrđuju naprijed spomenuti datumi mora biti objavljena i dostavljena burzi najkasnije 2 dana nakon donošenja.

3.1.4. Dnevni red

Dnevni red, kao i svi relevantni podaci i isprave uz objašnjenja koje se odnose na dnevni red, trebaju biti objavljeni na www stranici društva na Internetu, te na raspolaganju dioničarima u prostorijama društva od dana prve javne objave dnevnoga reda, tako da dioničari mogu na vrijeme zauzeti stav glede pitanja koja su na dnevnome redu.

Društvo će objaviti dnevni red i relevantne podatke i isprave na www stranicama društva na Internetu i na engleskom jeziku.

3.1.5. Uvjeti za sudjelovanje

Društvo mora poticati sudjelovanje dioničara na glavnoj skupštini pa dioničarima nije dopušteno postavljanje uvjeta za sudjelovanje ni korištenje pravom glasa (bez obzira jesu li dopušteni sukladno zakonu ili statutu) kao npr. prijavljivanje sudjelovanja unaprijed, ovjeravanje punomoći i sl.

3.1.6. Ključne odluke

Odluke koje su od bitnog utjecaja na stanje imovine, financijski položaj, rezultate poslovanja, vlasničku strukturu i upravljanje društvom, donose se isključivo na glavnoj skupštini društva propisanom većinom glasova.

3.1.7. Zahtjevi vezani uz izvješća koja se podnose glavnoj skupštini

3.1.7.1. Izvješća koja podnosi nadzorni odbor

Nadzorni odbor podnosi glavnoj skupštini izvješće u kojem je, pored sadržaja izvješća propisanog zakonom, dužan ocijeniti ukupnu uspješnost poslovanja društva, rad uprave društva, kao i iznijeti poseban osvrt na svoju suradnju s upravom.

Također, nadzorni odbor dužan je upoznati skupštinu s eventualnim postojanjem sukoba interesa na strani nekog od svojih članova i članova uprave, kao i mjere poduzete s tim u vezi.

3.1.7.2. Izvješće o stanju društva

Izvešće o stanju društva treba biti sastavljeno na jasan i pregledan način, uključivati sve aspekte poslovnih aktivnosti tijekom cijele godine u odnosu na prethodne godine, te izražavati točan, potpun i pošten prikaz imovine i rashoda, financijskog položaja društva kao i plan budućeg poslovanja.

3.1.8. Korištenje suvremene komunikacijske tehnologije

Dioničarima treba omogućiti sudjelovanje i osobito glasovanje na glavnoj skupštini društva upotrebom sredstava moderne komunikacijske tehnologije.

3.1.9. Objavljivanje odluka

Uprava društva je dužna, čim prije je moguće, javno objaviti odluke glavne skupštine kao i podatke o eventualnim tužbama na pobijanje tih odluka.

3.2. NADZORNI ODBOR

3.2.1. Zadaci i odgovornosti

Glavni zadaci nadzornog odbora su imenovanje i opoziv uprave, nadzor nad radom uprave u vođenju poslova društva, te podnošenje izvješća o obavljenom nadzoru.

Mandat članova nadzornog odbora nije obvezujući, što znači da svaki član nadzornog odbora dužnost obavlja potpuno samostalno i na vlastitu odgovornost, neovisno o tome tko ga je predložio ili imenovao.

Članovi nadzornog odbora trebaju obavljati svoju dužnost s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva.

Nadzorni odbor treba donijeti odluku o okvirnom planu svog rada koji bi trebao uključiti popis redovitih sjednica i podataka koje redovito i pravodobno treba stavljati na raspolaganje članovima nadzornog odbora.

Nadzorni odbor treba donijeti svoja unutarnja pravila rada, s time da ona ne bi smjela ograničavati slobodu svakog pojedinog člana na samostalno djelovanje. Niti jedan dokument nadzornog odbora ne smije sprječavati ili ograničavati pojedinog člana u postupanju u skladu sa zakonom, no ujedno bi svaki član trebao izbjegavati zlouporabu ovih ovlasti i uvijek nastojati uskladiti svoj rad s drugim članovima nadzornog odbora.

3.2.2. Sastav

Nadzorni odbor društva treba biti sastavljen većinom od nezavisnih članova koji nisu u poslovnim, obiteljskim i drugim vezama s društvom, većinskim dioničarom ili grupom većinskih dioničara ili članovima uprave ili nadzornog odbora društva ili većinskog dioničara.

Nezavisnim članom nadzornog odbora će se smatrati onaj koji:

- nije povezan s društvom, uz moguću iznimku u pogledu određenog manjeg broja dionica u društvu, nije većinski dioničar niti predstavlja većinskog dioničara ili grupu većinskih dioničara, niti je član grupe većinskih dioničara, supružnik, ili srodnik po krvi ili po tazbini do drugog stupnja bilo koje osobe iz ranije spomenute grupe, ili ima bilo kakvu vezu s društvima povezanim s većinskim dioničarom,
- nije član uprave društva ili bilo kojeg njegovog ovisnog ili s njim povezanog društva najmanje pet godina,
- nije zaposlenik društva ili bilo kojeg njegovog ovisnog ili s njim povezanog društva najmanje tri godine,
- ne prima niti je primao drugu značajniju dodatnu isplatu od društva osim naknade za rad u nadzornom odboru, ne računajući eventualnu dividendu (to se osobito odnosi na sudjelovanje u bonusima i drugim oblicima nagrađivanja koji ovise o rezultatima poslovanja društva, kao što su opcije na dionice, ali se ne odnosi na primanja posljedično mirovinskom planu za raniju službu u društvu),
- nije i nije bio u trajanju od najmanje godinu dana u značajnijoj poslovnoj vezi s društvom ili s njim povezanim društvima, izravno ili neizravno kao partner, dioničar, član uprave ili nadzornog odbora ili član višeg rukovodećeg kadra organizacije koja se s društvom nalazi u značajnijoj poslovnoj vezi, što uključuje i neposredne ili posredne značajnije dobavljače i/ili kupce roba i/ili usluga društva (uključujući tu i financijske, pravne, savjetničke i konzultantske usluge) i organizacije koja dobivaju značajnije primitke od društva ili s njime povezanih društava,
- nije, niti je u posljednje tri godine bio, partner ili zaposlenik revizijske tvrtke koja pruža ili je pružala revizijske usluge društvu ili s njime povezanim društvima,
- nije član uprave drugog društva u kojem je neki od članova uprave društva član nadzornog odbora, niti ima značajnijih veza s članovima

uprave društva kroz sudjelovanje u drugim organizacijama, tijelima ili društvima,

- nije član nadzornog odbora društva više od 12 godina,
- nije bračni drug ili bliži srodnik po krvi ili po tazbini bilo kojem članu uprave ili fizičkim osobama koje se nalaze na položajima spomenutim u prethodnim točkama.

Ako je član nadzornog odbora izložen pritisku ili ograničenjima od strane većinskog dioničara kojima se utječe na obavljanje njegovih dužnosti, dužan je o tome obavijestiti nadzorni odbor, te usprkos tome zauzeti nezavisno stajalište prilikom glasovanja ili dati ostavku, ovisno o tome što okolnosti nalažu.

Nezavisni član nadzornog odbora koji obnaša tu funkciju više od dva mandata, treba dati pisanu izjavu kojom potvrđuje svoj nezavisni status.

3.2.3. Odnos prema upravi

Nadzorni odbor i uprava dužni su potpuno surađivati u najboljem interesu društva, te zajednički raspravljati o strateškim odrednicama poslovanja društva.

U tom smislu, na sjednicama nadzornog odbora imaju dužnost biti nazočni svi članovi uprave osim onda kada nadzorni odbor raspravlja o pitanjima koja se neposredno tiču uprave ili nekih članova uprave, posebice kada se raspravlja o opozivu, odgovornosti ili nagradi za rad članova uprave.

Nadzorni odbor dužan je osigurati u društvu postojanje dugoročnog plana sukcesije, čime se osigurava pažljivo i pravovremeno imenovanje nasljednika bilo kojem pojedinom članu vodećeg kadra društva. U ovaj proces treba uključiti i članove vodećeg kadra.

3.2.4. Vrijeme potrebno za izvršavanje dužnosti odbora

Član nadzornog odbora treba biti u mogućnosti posvetiti svojim dužnostima u nadzornom odboru sve vrijeme potrebno za ispravno i kvalitetno obnašanje dužnosti.

3.2.5. Nagrade

Članovi nadzornog odbora trebaju biti plaćeni prema doprinosu uspješnosti društva i tu naknadu trebaju, na prijedlog uprave ili komisije za nagrađivanje, ukoliko takva postoji, odrediti dioničari na glavnoj skupštini ili ista treba biti utvrđena u statutu društva.

Naknada članovima nadzornog odbora treba:

- adekvatno odraziti vrijeme, trud i iskustvo povezano s njihovim funkcijama u nadzornom odboru i komisijama,
- osigurati adekvatan poticaj koji bi uravnotežio interese članova nadzornog odbora s interesima dioničara,
- biti određena na takav način da ne ugrožava sposobnost članova nadzornog odbora da donose odluke u najboljem interesa društva i njegovih dioničara.

Preporučuje se odrediti naknadu članu nadzornog odbora prema istoj satnici upotrijebljenoj za članove uprave, uključujući bonuse i pogodnosti razmjerno stvarnom vremenu povezanom s njihovom funkcijom.

Naknada članovima nadzornog odbora treba se sastojati od:

- fiksnog dijela koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja, osim ukoliko su rezultati poslovanja društva takvi da bi isplata fiksne naknade bila nepravedna i u velikom nesrazmjeru s rezultatima poslovanja,
- varijabilnog dijela koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenom prošlom i budućem razdoblju.

Detaljni podaci o svim naknadama i drugim primanjima od strane društva ili s društvom povezanih osoba svakog pojedinog člana nadzornog odbora društva, uključujući i strukturu te naknade, moraju biti javno objavljeni. Izjava o politici nagrađivanja članova nadzornog odbora i nagradi koju je primio svaki pojedini član nadzornog odbora izrađuje se na način opisan u dijelu ovog Kodeksa koji se odnosi na upravu društva.

3.2.6. Izvješćivanje dioničara

Svaki član nadzornog odbora dužan je izvijestiti društvo o svim promjenama glede njegova vlasništva nad dionicama društva i to najkasnije sljedeći radni dan, poslije nastanka takve promjene, uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku.

3.2.7. Sukobi interesa

Sukob interesa postoji kod člana nadzornog odbora koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se iz činjenice njegove povezanosti s drugim društvima, osobama ili poslovima može pretpostaviti da može imati interese koji nisu istovremeno nužno i interesi društva, te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa ili sklonosti koje se nužno ne podudaraju s interesima društva.

Članovi nadzornog odbora ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

3.2.7.1. Poslovi između povezanih strana

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi nadzornog odbora ili s njima povezane osobe i društvo ili s njime povezane osobe trebaju biti na tržišnoj osnovi, posebice glede rokova, kamata, jamstava i sl., i trebaju biti jasno navedeni u izvješćima društva. Takve poslove treba potvrditi neovisna procjena od strane stručnih osoba koje su nezavisne u odnosu na sudionike konkretnog posla.

3.2.8. Zabrana konkurencije

Članovi nadzornog odbora ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja društvo kao i savjetovati osobe koje se mogu smatrati konkurentskima društvu.

Članovi nadzornog odbora dužni su javno objaviti veličinu udjela i sve promjene udjela u društvima koja se mogu smatrati konkurentskima društvu.

3.2.9. Ugovori između članova nadzornog odbora i društva

Sve ugovore ili sporazume između člana nadzornog odbora i društva treba prethodno odobriti nadzorni odbor, a bitni elementi svih takvih ugovora ili sporazuma moraju biti sadržani u godišnjem izvješću.

3.2.10. Izvješćivanje

Ukoliko neki član nadzornog odbora smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti nadzorni odbor.

3.2.11. Komisije

Komisije nadzornog odbora moraju imati najmanje tri člana. Izuzetno, kod društava koja imaju mali nadzorni odbor (manje od sedam članova), komisije mogu imati dva člana. Nadzorni odbor dužan je potanko propisati mandat i nadležnost komisija koje osniva.

Osobe koje nisu članovi komisija prisustvuju sjednicama komisija samo na poziv komisije. Komisija može pojedine eksperte ili djelatnike društva pozvati na svoje sastanke ili zahtijevati njihovo prisustvo. Komisije moraju o svom radu i rezultatima redovito izvješćivati nadzorni odbor. Društvo mora jednom godišnje izraditi i učiniti dostupnim javnosti izvješće o radu, sastavu, broju sastanaka i nazočnosti na sastancima komisija nadzornog odbora. Predsjednik svake komisije mora imati mogućnost izravne komunikacije s dioničarima. Situacije u kojima je takva komunikacija potrebna valja navesti u aktu kojim nadzorni odbor propisuje mandat i nadležnost komisije.

Nadzorni odbor treba ustrojiti sljedeće komisije:

- komisiju za imenovanja,
- komisiju za nagrađivanje,
- komisiju za reviziju.

U slučaju kada se radi o manjim društvima koja imaju manji broj članova nadzornog odbora, može biti opravdano da funkcije vezane uz imenovanja i nagrađivanje obavlja jedna komisija (komisija za imenovanja i nagrađivanje).

3.2.11.1. Komisija za imenovanja

Većina članova komisije za imenovanja treba biti imenovana većinom iz reda nezavisnih članova nadzornog odbora. Komisija za imenovanja je dužna:

- pronaći i preporučiti nadzornom odboru kandidate koji mogu popuniti upražnjena mjesta u upravi i nadzornom odboru, pri čemu treba procijeniti njihova znanja, vještine i iskustvo i pripremiti opis zahtjeva i poslova vezanih uz pojedino imenovanje i procijeniti vrijeme potrebno za njihovo obavljanje,

- najmanje jednom godišnje procijeniti sastav, veličinu, članstvo i kvalitetu rada nadzornog odbora i uprave i sačiniti odgovarajuće preporuke nadzornom odboru,
- najmanje jednom godišnje sačiniti procjenu znanja, vještina i iskustva kojima raspolažu pojedini članovi nadzornog odbora i o tome izvijestiti nadzorni odbor,
- razmatrati probleme vezane uz planiranje kontinuiteta nadzornog odbora i uprave,
- razmatrati politiku uprave o zapošljavanju višeg rukovodećeg kadra.

Komisija za imenovanja je dužna razmotriti prijedloge uprave i dioničara i savjetovati se s predsjednikom uprave koji može komisiji za imenovanja podnositi prijedloge, osobito glede pitanja vezanih uz članove uprave i viši rukovodeći kadar.

3.2.11.2. Komisija za nagrađivanje

Većina članova komisije za nagrađivanje treba biti imenovana većinom iz reda nezavisnih članova nadzornog odbora.

Komisija za imenovanja je dužna:

- predlagati nadzornom odboru politiku nagrađivanja uprave koja se mora odnositi na sve oblike nagrađivanja, a osobito fiksni dio nagrade, varijabilni dio nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, mirovinski plan i otpremnine. Kada se radi o varijabilnom dijelu nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, prijedlog mora sadržati preporuke za određivanje objektivnih kriterija procjene uspješnosti pri čemu je nagradu upravi potrebno uskladiti sa dugoročnim interesima dioničara i ciljevima društva koje je postavio nadzorni odbor,
- predlagati nadzornom odboru nagradu za pojedine članove uprave, sukladno s politikom nagrađivanja društva i procjenom djelovanja pojedinog direktora,
- predlagati nadzornom odboru prikladni oblik i sadržaj ugovora sa članovima uprave,
- pratiti iznos i strukturu nagrade višem rukovodećem kadru i davati opće preporuke upravi s time u vezi,
- glede poticajnog dijela nagrade upravi, kada se ovaj sastoji od opcija na dionice ili drugih aranžmana zasnovanih na stjecanju dionica, razmatrati opću politiku takvog tipa nagrađivanja i predlagati nadzornom odboru odgovarajuća rješenja, te razmotriti podatke koji se o tome objavljuju u godišnjem izvješću, prije objavljivanja,

- savjetovati se u najmanju ruku s predsjednikom nadzornog odbora i predsjednikom uprave o njihovim shvaćanjima vezanim uz nagrađivanje članova uprave.

Nadzorni odbor treba osnovati komisiju za nagrađivanje koja predlaže sadržaj ugovora sa članovima uprave te njihovu nagrađivanju i nagrađivanju članova nadzornog odbora.

3.2.11.3. Komisija za reviziju

Nadzorni odbor treba osnovati komisiju za reviziju radi detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, pružanja podrške računovodstvu društva te uspostave dobre i kvalitetne unutarnje kontrole u društvu.

Komisija za reviziju treba biti sastavljena tako da većinu čine nezavisni članovi nadzornog odbora.

Glede politika i pravila postupanja usvojenih unutar društva, komisija za reviziju treba:

- pratiti integritet financijskih informacija društva, a osobito ispravnost i konzistentnost računovodstvenih metoda koje koristi društvo i grupa kojoj pripada, uključivši i kriterije za konsolidaciju financijskih izvješća društava koja pripadaju grupi;
- najmanje jednom godišnje procijeniti kvalitetu unutarnjeg sustava kontrole i upravljanja rizicima, s ciljem da se glavni rizici kojima je društvo izloženo (uključujući tu i rizike povezane s pridržavanjem propisa) na odgovarajući način identificiraju i javno objave, te da se njima na odgovarajući način upravlja;
- osigurati efikasnost sustava unutarnje revizije, osobito putem izrade preporuka prilikom odabira, imenovanja, ponovnog imenovanja i smjene rukovoditelja odjela za unutarnju reviziju i glede sredstava koja mu stoje na raspolaganju, i procjene postupaka rukovodećeg kadra povodom nalaza i preporuke unutarnje revizije (ukoliko u društvu funkcija unutarnje revizije ne postoji, komisija je dužna jednom godišnje izvršiti procjenu potrebe za uspostavom takve funkcije).

Glede vanjskog revizora, komisija za reviziju treba:

- nadzornom odboru dati preporuke vezane uz izbor, imenovanje, ponovo imenovanje ili promjenu vanjskog revizora i o uvjetima njegovog angažmana,
- nadgledati nezavisnost i objektivnost vanjskog revizora, osobito glede rotacije ovlaštenih revizora unutar revizorske kuće i naknada koje društvo plaća za usluge vanjske revizije,

- pratiti prirodu i količinu usluga koje nisu revizija, a društvo ih prima od revizorske kuće ili s njom povezanih osoba, pri čemu je, pored ostalog, revizorska kuća dužna dostaviti obavijest o svim naknadama koje društvo plaća revizorskoj kući i s njom povezanim osobama,
- izraditi pravila o tome koje usluge vanjska revizorska kuća i s njom povezane osobe ne smije davati društvu, koje usluge može davati samo uz prethodnu suglasnost komisije, a koje usluge može davati bez prethodne suglasnosti,
- razmotriti efikasnost vanjske revizije i postupanje višeg rukovodećeg kadra povodom preporuka iznesenih od strane vanjskog revizora,
- istražiti okolnosti vezane uz otkaz vanjskog revizora i dati odgovarajuće preporuke nadzornom odboru.

Trajanje mandata komisije za reviziju može biti vremenski ograničeno na 4 godine kontinuiranog mandata i/ili ograničavanjem broja komisija u koje član može biti izabran u drugim društvima.

Komisija za reviziju treba imati otvorenu i neograničenu komunikaciju s upravom i nadzornim odborom i odgovarati za svoj rad nadzornom odboru.

Vanjski i unutarnji revizori trebaju imati mogućnost izravne komunikacije s komisijom za reviziju.

Uprava treba dostavljati komisiji za reviziju pravovremene i periodične prikaze financijskih izvještaja i srodnih dokumenata prije javnog objavljivanja tih podataka, podatke o promjenama u računovodstvenim načelima i kriterijima, računovodstvene postupke prihvaćene za većinu radnji, kao i svako bitnije odstupanje između knjigovodstvene i stvarne vrijednosti po pojedinim stavkama te svu korespondenciju s odjelom za unutarnju reviziju ili nezavisnim revizorima.

Uprava je osobito dužna obavijestiti komisiju za reviziju o metodama korištenim za knjiženje značajnih i neuobičajenih transakcija i poslovnih događaja kada se knjigovodstvenom prikazu takvih događaja može pristupiti na različite načine. Osobitu pažnju valja posvetiti postojanju i opravdanosti aktivnosti društava u off-shore centrima i putem društava za posebne namjene.

Komisija za reviziju treba raspraviti s nezavisnim revizorom:

- promjene ili zadržavanje računovodstvenih načela i kriterija,
- primjenu propisa,
- važne procjene i zaključke u pripremanju financijskih izvještaja,

- metode procjene rizika i rezultate,
- visoko rizična područja djelovanja,
- uočene veće nedostatke i značajne manjkavosti u unutarnjoj kontroli,
- djelovanje vanjskih čimbenika (ekonomskih, pravnih i industrijskih) na financijske izvještaje i revizorske postupke.

Komisija za reviziju treba, također, redovito procjenjivati ostale važne aspekte svojih odnosa s trećim stranama, kao što su profesionalna osposobljenost i nezavisnost, i, uvijek kad je potrebno, dobiti drugo mišljenje o izvršenom poslu tih osoba.

Komisija za reviziju trebala bi osigurati dostavu kvalitetnih informacija od strane ovisnih i povezanih društava, te trećih osoba (kao što su stručni savjetnici), s obzirom na utjecaj takvih podataka na konsolidirana financijska izvješća.

3.2.12. Pravila postupka za sjednice uprave i nadzornog odbora

Predsjednik nadzornog odbora je zadužen za utvrđivanje kalendara redovnih godišnjih sjednica i sazivanje izvanrednih sjednica kad se za to ukaže potreba.

Učestalost održavanja sjednica nadzornog odbora treba biti određena u skladu s potrebama svakog određenog društva. Ove sjednice trebaju se održavati dovoljno često da osiguraju učinkovitost rada nadzornog odbora, ali ne bi trebale biti češće od jednom mjesečno kako bi se izbjeglo nepoželjno miješanje u poslove upravljanja društvom.

Kako bi se osigurala učinkovitost i uspješnost sjednica nadzornog odbora potrebno je na vrijeme dostaviti relevantnu dokumentaciju svim članovima nadzornog odbora.

Zapisnici sa sjednica nadzornog odbora trebaju biti pisani jasnim rječnikom, a sve donesene odluke trebaju biti zabilježene s rezultatima glasovanja, uz navođenje kako je glasovao pojedini član.

3.2.13. Članstvo u nadzornim odborima drugih društava

Svaki član nadzornog odbora dužan je izvijestiti društvo o članstvu u nadzornim odborima drugih društava.

Član nadzornog odbora društva ne smije biti član nadzornog odbora u drugom društvu koje bi se moglo smatrati konkurentskim u odnosu na društvo.

3.2.14. Obrazovanje članova uprave i nadzornog odbora

Društvo treba, u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima, poticati i omogućavati stalno usavršavanje i obrazovanje članova uprave i nadzornog odbora s ciljem obnavljanja i unaprjeđivanja njihova znanja i sposobnosti.

3.2.15. Ocjena rada

Nadzorni odbor je dužan svake godine izraditi ocjenu svog rada u proteklom razdoblju. Takva procjena uključuje osobito vrednovanje doprinosa i kompetentnosti svakog pojedinog člana, kao i zajedničkog rada odbora, procjenu rada komisija koje je ustanovio nadzorni odbor, i procjenu postignutih u odnosu na zacrtane ciljeve društva.

3.3. UPRAVA

3.3.1. Zadaci i odgovornosti

Uprava društva vodi poslove društva samostalno i na vlastitu odgovornost te donosi sve odluke isključivo prema vlastitoj prosudbi. Postojanje suglasnosti drugih tijela društva ne isključuje odgovornost uprave za vođenje poslovanja pozornošću urednog gospodarstvenika.

U obavljanju svojih poslova uprava društva nije vezana uputama drugih tijela društva, pa čak ni uputama koje joj daju većinski dioničari ili nadzorni odbor.

Uprava je dužna uvijek djelovati isključivo u korist društva i dioničara, vodeći računa o interesima zaposlenika i šire zajednice, s ciljem povećanja vrijednosti društva.

Uprava ne može prenositi svoje ovlasti vođenja poslovanja društva na bilo koje drugo tijelo društva. Davanje prokure ne smatra se prijenosom ovlasti vođenja poslovanja društva.

Poslovi uprave trebaju biti propisani u pravilima o radu uprave, kako bi se razjasnile ovlasti i dužnosti. Pravila o radu uprave trebaju uključivati sljedeća pitanja:

- područje djelovanja i ciljevi,
- pravila postupanja,
- pravila za rješavanje sukoba interesa,
- tajništvo uprave,
- sjednice, odluke, dnevni red, zapisnici i dokumenti,
- suradnja s nadzornim odborom.

Članovi uprave mogu, kada se za to ukaže potreba, tražiti savjete stručnjaka (pravnih savjetnika, revizora, poreznih i kadrovskih stručnjaka) kako bi dobili određene savjete o važnim pitanjima.

3.3.2. Sastav

Uprava društva trebala bi se sastojati od nekoliko članova, od kojih se jedan od njih imenuje za predsjednika uprave. Statutom ili pravilima o radu uprave, odobrenim od strane nadzornog odbora, treba urediti način suradnje među članovima.

Članovi uprave trebaju biti usredotočeni na vođenje poslova društva i trebaju, osim uvjeta propisanih zakonom, ispunjavati i druge uvjete sukladno zahtjevima položaja člana uprave u pojedinom društvu, koji mogu biti propisani statutom društva ili odlukom nadzornog odbora.

Pri sastavljanju uprave treba težiti tome da članovi uprave imaju različito iskustvo, obrazovanje i karakter, uključujući:

- ·iskustvo u vođenju poslova,
- ·iskustvo u rješavanju kriznih situacija,
- ·iskustvo u prepoznavanju i nadziranju rizika,
- ·poznavanje financija,
- ·poznavanje računovodstva,
- ·poznavanje područja djelatnosti društva,
- ·poznavanje nacionalnog i međunarodnog tržišta,

- ·povezivanje svih interesa unutar društva.

Članovi uprave trebaju:

- ·biti sposobni čitati i razumjeti izvješća o upravljanju društvom i financijska izvješća,
- ·biti izvan sukoba interesa,
- ·uskладiti svoje ciljeve s ciljevima društva,
- ·biti upoznati s dobrom praksom korporacijskog upravljanja,
- ·imati osobni integritet,
- ·imati dovoljno raspoloživog vremena,
- ·biti motivirani,
- ·biti sposobni raditi u timu i
- ·imati stratešku viziju.

Osim ispunjavanja navedenih uvjeta, predsjednik uprave treba imati razvijene organizacijske vještine i iskustvo u vođenju poslova, te ugled priznatog i dobrog gospodarstvenika u širem gospodarskom okruženju.

Svaki član uprave treba stalno, točno i bez odgađanja izvješćivati predsjednika uprave o svim važnim događajima iz svoje nadležnosti, bitnim za procjenjivanje trenutne situacije i razvoja, te vođenja društva.

Članovi uprave trebaju težiti najvećoj mogućoj nezavisnosti u odnosu na pojedine dioničare, grupe dioničara ili drugih nositelja interesa, te trebaju biti svjesni da, jednom imenovani, odgovaraju svim dioničarima društva.

Ako je član uprave izložen pritisku ili ograničenjima od strane dioničara ili dionika kojima se utječe na obavljanje njegovih dužnosti, dužan je, usprkos tome, zauzeti nezavisno stajalište prilikom glasovanja, ili dati ostavku, ovisno o tome što okolnosti nalažu.

3.3.3. Nagrade

Društvo treba objaviti izjavu o politici nagrađivanja uprave i nadzornog odbora kao dio godišnjeg izvješća. Izjava o politici nagrađivanja uprave treba biti stalno objavljena putem Interneta na www stranicama društva na Internetu.

Izjava o politici nagrađivanja treba u prvom redu sadržati politiku društva glede nagrađivanja uprave za narednu poslovnu godinu i, ukoliko je to prikladno, za naredne godine, kao i pregled načina na koji je politika

nagrađivanja uprave bila primjenjivana u prethodnoj godini. Osobito je potrebno istaknuti značajnije promjene u odnosu na politiku nagrađivanja u usporedbi s prethodnom godinom.

Izjava o politici nagrađivanja treba sadržavati sljedeće dijelove:

- pojašnjenje relativnog udjela i važnosti fiksnih i varijabilnih komponenti nagrađivanja,
- dovoljnu informaciju o kriterijima uspješnosti na čijem ispunjenju se zasniva pravo na stjecanje opcija na dionice, dionica ili drugi oblik varijabilnog dijela naknade,
- dovoljnu informaciju o vezi između visine nagrade i uspješnosti,
- emeljne pokazatelje i razloge za dodjelu godišnjih bonusa ili pogodnosti koje nisu gotovinske naravi,
- sažeti prikaz ugovora sa članovima uprave koji treba uključivati podatke o trajanju ugovora, otkaznim rokovima i osobito otpremninama. Svaki oblik nagrađivanja članova uprave i nadzornog odbora koji se sastoji od opcija na dionice ili drugih prava na stjecanje dionica ili ukoliko se nagrada zasniva na cijeni dionica društva treba prije stupanja na snagu odobriti glavna skupština društva. Ovo odobrenje se odnosi na principe nagrađivanja, a ne na odobravanje nagrade pojedinim članovima uprave ili nadzornog odbora.

3.3.3.1. Struktura

Članovi uprave trebaju biti plaćeni prema svom radu i tu nagradu određuje nadzorni odbor društva.

Nagrada članovima uprave treba:

- adekvatno odraziti vrijeme, trud i iskustvo povezano s njihovim funkcijama,
- osigurati adekvatan poticaj koji bi uravnotežio interese članova uprave s interesima dioničara,
- biti određena na način da ne ugrožava sposobnost članova uprave da donose odluke u najboljem interesu društva i njegovih dioničara.

Nagrada članovima uprave treba se sastojati od:

- fiksnog dijela koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja,
- varijabilnog dijela koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenoj poslovnoj godini,
- dioničkih opcija kao i sličnih instrumenata koji imaju efekt dugoročnih stimulacija.

Detaljni podaci o svim primanjima i naknadama koje svaki član uprave prima od društva moraju biti javno objavljeni u godišnjem izvješću društva.

3.3.3.2. Metode određivanja

Metode određivanja visine i primjerenosti nagrada trebaju uvažavati elemente kao što su:

- opseg nadležnosti pojedinog člana uprave,
- osobna uspješnost u obavljanju poslova,
- veličina i financijsko stanje društva,
- gospodarsko okruženje u kojem društvo posluje,
- uspješnost društva u odnosu na druga društva iste poslovne djelatnosti,
- ispunjavanje strateških i godišnjih planova,
- nagrade članovima uprava u povezanim društvima.

3.3.3.3. Objavljivanje

Svi oblici nagrada članova uprave i nadzornog odbora, uključujući opcije i druge pogodnosti uprave trebaju biti javno objavljene po detaljnim pojedinim stavkama i osobama u godišnjem izviješću društva.

Izjava o nagradama članovima uprave mora sadržati sljedeće elemente o svakom članu uprave koji je tu dužnost obnašao u godini na koju se izjava odnosi:

- ukupni iznos plaće, bez obzira je li je stvarno isplaćen ili još nije,
- naknade ili pogodnosti primljene od povezanih društava,
- naknade u obliku sudjelovanja u dobiti ili bonusa i razlozi zbog kojih su isplaćene,
- bilo kakve dodatne nagrade isplaćene članovima uprave za poslove koje su obavili za društvo izvan uobičajenog djelokruga dužnosti člana uprave,
- kompenzaciju koja je isplaćena ili treba biti isplaćena bivšem članu uprave u vezi s prestankom obnašanja funkcije tijekom godine na koju se odnosi izjava,
- ukupnu procijenjenu vrijednost negotovinskih pogodnosti koje se smatraju naknadom, a nisu nabrojane u prethodnim točkama,
- glede nagrade u dionicama ili opcijama na dionice ili drugim oblicima nagrađivanja koja se zasnivaju na stjecanju dionica, potrebno je prikazati i sljedeće:

- broj opcija ili dionica odobren od strane društva u godini na koju se odnosi izjava i uvjeti za njihovo korištenje,
- broj opcija izvršenih u godini na koju se odnosi izjava i, za svaku od njih, broj dionica i cijena po kojoj je izvršena ili vrijednost dionica uključenih u raspodjelu članovima uprave na kraju godine,
 - broj opcija koje nisu izvršene na kraju godine, cijena po kojoj ih je moguće izvršiti, datum izvršenja i glavni uvjeti vezani uz izvršenje,
 - svaku promjenu vezanu uz promjenu uvjeta za izvršenje postojećih opcija koja se dogodila u društva u godini na koju se odnosi izjava,
- svaki zajam (uključujući stanje duga i kamatnu stopu), avansno plaćanje ili garanciju u korist članova uprave od strane s društvom povezanih društava koja su uključena u konsolidirano financijsko izvješće.

3.3.4. Odgovornost

Uprava je odgovorna za provođenje i učinkovitost odluka koje donosi.

Članovi uprave bit će solidarno odgovorni za štetu koja je nastala kao posljedica kršenja njihove dužnosti, osim ukoliko dokažu da su pošteno i savjesno obavljali svoje dužnosti.

3.3.5. Izvješćivanje dioničara

Svaki član uprave dužan je izvijestiti nadzorni odbor društva o svim promjenama glede njegova vlasništva nad dionicama društva najkasnije sljedeći radni dan poslije nastanka takve promjene uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku.

3.3.6. Sukobi interesa

Sukob interesa postoji kod člana uprave koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa koji se razlikuju od interesa društva.

Članovi uprave ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

3.3.6.1. Poslovi između društva i članova uprave

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi uprave ili s njima povezane osobe i društvo ili s njime povezane osobe trebaju biti na tržišnoj osnovi, posebice glede rokova, kamata, jamstava i sl., i trebaju biti jasno navedeni u izvješćima društva. Takve poslove treba potvrditi neovisna procjena od strane stručnih osoba koje su nezavisne u odnosu na sudionike konkretnog posla.

3.3.6.2. Zabrana konkurencije

Članovi uprave ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba, konkurirati društvu na bilo koji način.

Članovi uprave također ne smiju imati značajan udio u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvu.

3.3.6.3. Članstvo u nadzornim odborima drugih društava

Za članstvo u nadzornim odborima drugih društava, član uprave treba dobiti prethodnu suglasnost nadzornog odbora svojeg društva, ali tako da član uprave ne smije istovremeno biti član nadzornog odbora u više od 7 društava. U smislu zabrane iz prethodne rečenice, funkcija predsjednika nadzornog odbora računa se kao članstvo u dva nadzorna odbora.

3.3.7. Dodatne odgovornosti kad je društvo dio društva koncerna

Uprava vodećeg društva koncerna odgovorna je za strateško upravljanje i dugoročni uspjeh cijelog koncerna te putem članstva u nadzornim odborima društava kćeri, nadzire njihovo poslovanje i investicije grupe u društva kćeri.

Kao posljedica toga, uprava vodećeg društva treba osigurati odgovarajuću suradnju unutar koncerna, vodeći računa o pravodobnoj i kvalitetnoj razmjeni informacija između društava koncerna.

3.4. SURADNJA I ODNOS IZMEĐU NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

Uprava je dužna pravodobno i cjelovito izvješćivati nadzorni odbor o svim činjenicama i okolnostima koje mogu utjecati na poslovanje, financijski položaj i stanje imovine društva, odnosno, njegovih društava kćeri.

Uprava i nadzorni odbor dužni su uvijek postići sporazum glede strateških odrednica društva i provođenja te strategije.

Uprava je dužna omogućiti svojim članovima i članovima nadzornog odbora jednostavan i pravodoban pristup svim objektima i prostorima društva, podacima, spisima i svim drugim potrebnim dokumentima za obavljanje njihovih dužnosti.

4. REVIZIJA I MEHANIZMI UNUTARNJE KONTROLE

4.1. NEZAVISNI VANJSKI REVIZOR

Društvo je dužno imati nezavisne vanjske revizore kao važan instrument korporacijskog upravljanja, pa je njihova osnovna funkcija osigurati da financijska izvješća adekvatno odražavaju stvarno stanje društva u cjelini. Nezavisnim vanjskim revizorom smatrat će se onaj revizor koji nije vlasnički ili interesno povezan s društvom te ne pruža, sam ili putem povezanih osoba, nikakve druge usluge društvu.

Nezavisni vanjski revizori dužni su, na što jasniji mogući način i nedvojbeno izraziti svoje mišljenje o tome da li financijska izvješća koja priprema uprava adekvatno odražavaju stanje kapitala i financijsko stanje društva te rezultate za određeno vremensko razdoblje.

Komisija za reviziju dužna je utvrditi plan rada s nezavisnim vanjskim revizorima, te predložiti naknadu za rad revizora. Komisija za reviziju dužna je podnijeti nadzornom odboru prijedloge i preporuke prilikom izbora nezavisnih vanjskih revizora, produljenju suradnje ili prekidu suradnje s revizorima.

Nezavisni revizori dužni su izvijestiti izravno komisiju za reviziju o sljedećim pitanjima:

- raspravi o glavnoj računovodstvenoj politici,
- važnim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutarnjoj kontroli i postupcima,

- alternativnim računovodstvenim postupcima,
- neslaganju s upravom, procjeni rizika, i
- mogućim analizama prijave i/ili zlouporabe.

Postupci koje provodi revizorska tvrtka trebaju odražavati njihovu nezavisnost i objektivnost, osobito ukoliko u okviru iste revizorske tvrtke zaposlenici pružaju i druge profesionalne, naročito savjetodavne, usluge. Komisija za reviziju treba biti upoznata sa svim uslugama koje pruža tvrtka nezavisnih revizora, kao i o naknadama za te usluge kako ne bi bilo nikakve sumnje u nezavisnost revizora i kako bi se izbjegli mogući sukobi interesa.

U slučaju postojanja okolnosti koje ukazuju na mogućnost ugrožavanja nezavisnosti revizora, nadzorni odbor dužan je preporučiti skupštini angažiranje novih poslovnih savjetnika ili revizora.

Društvo je dužno javno objaviti iznose naknada plaćenih nezavisnim vanjskim revizorima za obavljanu reviziju te za druge pružene usluge.

4.2. UNUTARNJI REVIZORI

Zadaća unutarnjih revizora je provođenje unutarnje kontrole te provjera poštivanja propisa, smjernica i uputa. O rezultatima unutarnji revizori podnose izvješće izravno komisiji za reviziju, odnosno nadzornom odboru društva.

Nadzorni odbor dužan je odobriti godišnji plan rada unutarnjih revizora, analizirati njihove rezultate i nadgledati provedbu njihovih preporuka.

Ukoliko uslugu unutarnje revizije pružaju vanjski suradnici, ni u kojem slučaju to ne smiju biti nezavisni vanjski revizori društva.

Komisija za reviziju i nadzorni odbor trebaju učinkovito sudjelovati u planiranju poslova unutarnjih revizora.

Predsjednik uprave zadužen je za stvaranje sustava unutarnje kontrole kojim se ustrojava i nadzire tijek točnih, konkretnih i cjelovitih podataka o organizaciji društva kao što su podaci o pridržavanju financijskih, poslovnih i pravnih obveza koje mogu predstavljati značajan rizik za društvo. Unutarnji revizor treba razmatrati i provjeravati učinkovitost takvog sustava najmanje jednom godišnje.

5. ODNOSI S INVESTITORIMA

5.1. STRATEGIJA

Uprava društva dužna je investitorima učiniti dostupnim uravnotežene podatke koji se odnose i na pozitivne i na negativne strane poslovanja društva, kako bi se omogućilo investitorima da na ispravan način razumiju i prosude stanje društva, te na temelju tako prikupljenih podataka donesu odluku o svojim ulaganjima.

Investitori uvijek trebaju imati mogućnost u pisanom obliku zatražiti i pravovremeno dobiti relevantne podatke od uprave društva ili od osobe u društvu zadužene za odnose s investitorima.

Uprava društva pritom ne smije davati informacije ili odgovarati na postavljena pitanja samo kao ispunjenje obveze, već informacije treba davati i samoinicijativno te, ukoliko smatra da je to svrsishodno i potrebno za razumijevanje odgovora, i preko zatraženog opsega, s obzirom da kvalitetna razmjena podataka, osobito kad je spontana, jasna i brza, vodi atmosferi povjerenja između investitora i tijela društva.

Uprava društva periodično, te u slučaju iskazanog interesa, treba održavati i posebne konferencije s investitorima.

5.2. KORIŠTENJE INTERNETA

Društvo je dužno, putem vlastitih javno dostupnih www stranica na Internetu, osigurati učinkovitu i praktičnu razmjenu informacija putem Interneta.

Društvo je dužno na vlastitoj www stranici na Internetu objaviti sve informacije koje inače mora javno objaviti sukladno zakonu ili statutu.

Osim tih informacija, društvo je dužno na svojoj www stranici na Internetu objaviti sve cjenovno osjetljive informacije koje nisu u režimu povlaštenih informacija, financijska izvješća, kalendar važnih događaja, vlasničku strukturu, životopise članova uprave i nadzornog odbora te podatke o osobi zadužene u društvu za odnose s investitorima.

Radi jednakog odnosa prema svim dioničarima, neovisno o zemlji podrijetla, društvo treba sve podatke koje objavljuje, objaviti na svojoj www stranici na Internetu na hrvatskom i engleskom jeziku.

6. NOSITELJI INTERESA

U smislu ovog Kodeksa, nositeljima interesa smatraju se osobe koje preuzimaju određene direktne ili indirektne rizike u odnosu na društvo i u vezi s društvom.

Povrh dioničara, u nositelje interesa, između ostalih, spadaju zaposlenici, kupci i korisnici usluga društva, dobavljači, vjerovnici, lokalna zajednica i tijela državne vlasti.

Za transparentne i kvalitetne odnose društva i nositelja interesa odgovorna je uprava društva koja je dužna brinuti o tome da društvo poštuje sva prava nositelja interesa utemeljena na zakonu i dobrim poslovnim običajima.

Nitko ne smije trpjeti negativne posljedice ukoliko nadležnim tijelima ili organima u društvu ili izvan njega ukaže na nedostatke u primjeni propisa ili etičkih normi unutar društva.

7. OBJAVLJIVANJE PODATAKA O PRIDRŽAVANJU ODREĐABA KODEKSA

U svojem godišnjem izvješću kao i na svojim www stranicama na Internetu društvo je dužno na propisanom obrascu (godišnjem upitniku) navesti je li se pridržavalo preporuka navedenih u ovom Kodeksu.

Ovaj Kodeks i njegove preporuke temelje se na principu 'postupi ili objasni', tj. ukoliko društvo odstupi ili ne primjenjuje neku od preporuka ovog Kodeksa, u godišnjem upitniku mora dati objašnjenje zbog čega je došlo do neprimjene ili odstupanja.

Godišnji upitnik je sastavni dio ovog Kodeksa.